

У часи Ярослава Мудрого літаки до Парижа не літали

Валентин Чемерис

Уривок з роману "Анна Київська - королева Франції"

Париж... Сьогодні мільйони туристів удень і вночі дефілюють паризькими вулицями. Столиця Франції належить до тих міст світу, які найбільше відвідують. Туристи й ділові люди. Творці. З України прямі перельоти Київ – Париж здійснює МАУ – міжнародні авіалінії України. Ціна квитків у авіакасах становить 3500-4000 гривень. Час перельоту – 3 години 20 хвилин.

У Парижі – два міжнародні аеропорти: Шарль де Голль і Орлі. Шарль де Голль входить в десятку найбільших аеропортів світу щодо пасажиропотоку. Щоденно він обслуговує більше 1400 рейсів різних авіакомпаній. Пасажири міжнародних рейсів прибувають у перший термінал аеропорту Шарль де Голль. Митний догляд здійснюється вибірково.

Аеропорт Шарль де Голль розташований за 25 км від Парижа. Дістатися до столиці можна або громадським транспортом, або таксі, вартість проїзду – 50 євро.

Париж пропонує широкий вибір готелів на будь-який смак і гаманець.

Пересування містом? Нема проблем. У Парижі досить розвинута транспортна інфраструктура. Крім громадського транспорту, досить популярний там (не повірите!) велосипед.

У Парижі зосереджено значне зібрання культурних скарбів Європи. Символ столиці Франції – Ейфелева вежа, яку з дня відкриття вже відвідало 200 мільйонів чоловік. У Парижі також знаходиться знаменитий музей. Себто Лувр. Щорічно він приймає більше 8 мільйонів відвідувачів.

Певна річ, у часи Ярослава Мудрого літаки до Парижа не літали, не було також і бажаючих відвідати якийсь там Париж, що на ті часи був трохи кращим за глухе село на околиці Європи.

Замість 3 годин 20 хвилин сьогоднішніх (за 3500-4000 гривень) – до Парижа тоді можна було дістатися лише наземним шляхом. І займало це мало не рік безперервних мандрів.

Анна прощалася з Києвом назавжди. Поклонила всім міським святиням, оббігала всі закутки батькового палацу, де виросла, піднялася на башту Святої Софії і, востаннє оглянувши Київ, попрощалася з ним, обійшла собор, пустила сльозу біля Золотих воріт... Розуміла: більше рідного Києва вона вже за своє життя не побачить – надто далека Франція, наче на іншому краю світу. Тож шлях туди простилався неблизький – через Краків, Прагу, Регенсбург. Її буде супроводжувати батькова дружина – дороги у ті часи були небезпечними.

Почалося збирання. Анна отримала багате віно, попрощалася з батьком-матір'ю, з

родичами, з киянами та Києвом і вирушила до чужої Франції, яка мала їй стати рідною.

На прощання, як і годиться, Ярослав Мудрий дав дочці батьківські настанови:

- Доню моя. Ти знаєш, що люди мене називають Мудрим – спасибі їм. Може, вони й не помиляються. Як кажуть, людям завжди видніше, хто є хто. Так от. Спробую тобі, Анничко моя, дати премудру (як удасться) порадоньку.

- Слухаю, батьку. Твоя порада буде мені рятунком у житті.

- Ненька моя Рогнеда в дівочтві була княжною полоцькою, а в заміжжі – київською. Твоя бабця Анна Романівна в дівочтві була принцесою візантійською, а в заміжжі – княгинею київською. На честь її тебе й названо, Анничко. Тож слухай. Анна Романівна з далеких країв прибула до Києва і тут знайшла свою другу отчизну. Ти, дочко моя, княжна київська, з Києва їдеш в чужий край, щоби там знайти свою нову батьківщину. Але й у Франції, ставши їхньою королевою, не забувай, дочко моя, якого ти роду-племені, що ти – княгиня київська. Ви всі, і Рогнеда, і Анна Романівна, і ти, Анна Ярославна, – княгині київські. Були, є і будете ними завжди. Твого діда, а мого отця, Володимира Святославича, величали...

- Красним Сонечком Русі! – вигукнула Анна.

- Красним Сонечком Русі, – повторив Ярослав. – Тож і ви, мої рідні – теж красні сонечка Русі. Красно сяйте, княгині наші. Од вас і нам буде красно жити. Бо як же небові бути без красного сонечка, як нам жити без вас, княгині наші, сонечка красні наші? Тож не забувай у Франції, чия ти онука – Володимира Великого, а дочка Ярослава, котрого називають Мудрим. І Київ наш не забувай, і Русь нашу славу і красу не забувай. Як не забувай, що ти до руського народу належиш. Ти мене чуєш, дочко моя?

- Чую, батьку, і в чужих краях буду я руського народу, якою колись удалась.

- От і славно, от і добре, дочко моя, донечко моя красна.

На тім вони й попрощалися.

Як час покаже – назавжди.

Принаймні в цьому світі.

Французьке королівське посольство здолало за маршрутом Париж – Київ 3000 (три тисячі) кілометрів. Тепер мало подолати їх – все ті ж 3000 кілометрів, – але вже за маршрутом Київ – Париж.

Дорога передбачалася довгою, попереду посольство, що його очолювали єпископ Готьє та міністр двору Гасселін де Шаліньяк, чекала невідомість. А вона може бути доброю і ворожою – як поталанить.

Шлях за маршрутом Київ – Париж спеціально для Анни, щоб не стомлювати наречену, вибрали хоч трохи коротший, хоча насправді і він був таким же довгим, трудним і небезпечним, як і всі інші: Гнезно, Краків, Прага, а вже від чеської столиці поворот на Естергол. Звідти до самого Регенсбурга треба було пливати Дунаєм у човнах, а потім через Вермс і Майнц вже лежала пряма сухопутна дорога до далекого (скільки не їдь, а він все одно залишається далеко й далеко) Парижа.

За відсутності нинішньої авіації й справді далеко, наче на кінець світу. Ну й Європа!

Не інакше, як у чорта на куличках!

Хоча Київ – це теж Європа, але... Далеко, надто далеко вибрав великий князь Київський Ярослав Мудрий жениха для своєї дочки.

Щоб не витратити задарма часу в дорозі, Анничка під керівництвом єпископа Роже, вихідця з роду графів Намюрських, вчила французьку мову. Вона з дитинства, як і всі діти Ярослава, знала кілька мов, особливо добре латину, тоді офіційну мову Європи, тож вивчити ще й французьку – а дорога довга, – для неї не становило труднощів. Діставшись Парижа, княжна вже вільно володітиме мовою своєї другої батьківщини.

Швидко чи ні, а лише по весні 1049 року французи побачили кортеж, на чолі якого їхала золотоволоса красуня, київська княжна Анна Ярославна. "З косою кольору спілого жита" – чи не тому її у Франції ще називатимуть Анною Рудою. З любов'ю називатимуть, захоплюючись її вродою.

Якщо у блондинок біляве волосся, у русих – світло-пшеничне, з жовтуватим або сіруватим відтінком, брюнетки чорноволосі, шатенки – темно-русі, то руді – завжди червонувато-жовтуваті, і їхні шевелюри (від фр. *chevelure* – волосся, звичайно ж, на голові в людини) відливають золотистою теплотою і ваблять зір ще чимось – гарним, незбагненим.

Правда, руде волосся часом ставало причиною забобонів. Наприклад, у кельтській міфології відьми найчастіше зображувалися саме з рудим волоссям, отож в європейській культурі рудий колір волосся в жінок довгий час асоціювався з відьмами.

Щоправда, яскраво-рудий колір волосся у жінок ще й досі асоціюється... з екстравагантним характером. Або з чимось таємничим чи містичним. (Якийсь час у Європі навіть побутовала думка, що в рудих відсутня... душа.)